

Dato: 09.01.2020 Arkivkode: N-515.2 Bilag nr: Arkivsak ID: 19/17933 J.post ID: 19/236786
Saksbehandler: Jannike Hovland
Saksansvarlig: Olaug Eidet

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	23.01.2020	002/20
Formannskapet	29.01.2020	008/20
Kommunestyret	05.02.2020	003/20

Høring: Statnetts søknad om konsesjon for ny 420kV-forbindelse Hamang-Smestad

Kommunestyret-05.02.2020- 003/20

Vedtak

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum – Smestad.
2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon
3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1-1 og 2-1 - luftledning begrunnes følgende:
  - Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
  - Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning.
  - Samfunnsikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivare tatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.
5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:

- a. Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b. Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c. Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d. Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.
6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:
- a) hvor mange boliger/bygg og personer får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingeksponering over 0,4 μ T basert på historiske verdier (2014-2018). b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).
7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert. (Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)
8. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
9. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.
10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de vil høre hjemme.
11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «*Vurdering- Forslag til vilkår*» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.

Formannskapet-29.01.2020- 008/20

Innstilling:

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på

strekningen Bærum – Smestad.

2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon
3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1-1 og 2-1 - luftledning begrunnes følgende:
  - Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
  - Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning.
  - Samfunnsikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivaretatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.
5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:
  - a. Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b. Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c. Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d. Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.
6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:
  - a) hvor mange boliger/bygg og personer får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingeksponering over 0,4 µT basert på historiske verdier (2014-2018).b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).
7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert. (Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)
8. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
9. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse

kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.

10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de vil høre hjemme.
11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «*Vurdering- Forslag til vilkår*» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-23.01.2020- 002/20

Innstilling:

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum – Smestad.
2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon
3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1-1 og 2-1 - luftledning begrunnes følgende:
  - Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
  - Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning.
  - Samfunnsikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivaretatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.
5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:
  - a. Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b. Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c. Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d. Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.

6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:
  - a) hvor mange boliger/bygg og personer får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingeksponering over 0,4 µT basert på historiske verdier (2014-2018).b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).
7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert. (Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)
8. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnsstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
9. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.
10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de vil høre hjemme.
11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «*Vurdering- Forslag til vilkår*» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum – Smestad.
2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon

3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1.1 og 1.2 –luftledning- begrunnes med at hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning. Bærum kommune viser til at en ny mer grundig samfunnsøkonomiske analyse jfr Civitas as notat, vil sannsynliggjøre at en kabelløsning vil gi en større samfunnsnytte enn luftledning.
5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:
  - a) Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b) Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c) Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d) Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.
6. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av VEAS tunnelen, blir forsvarlig utredet og vurdert.
7. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
8. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.
9. Bærum kommune anbefaler at saken om konsesjon for 420kV-forbindelsen deles i to da det haster mer å få avklart løsning for forbindelsen Hamang-Bærum enn forbindelsen Bærum-Smestad. Det haster mest å få avklart konsesjonen for Hamang transformatorstasjon, og det som blir permanent løsning der er avhengig av hvilket alternativ det gis konsesjon til for ny 420kV-forbindelse Hamang-Bærum.
10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de

vil høre hjemme.

11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «Vurdering- Forslag til vilkår» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.

SAKEN I KORTE TREKK

Figur 1: Oversiktskart konsesjonssøkte alternativer (se vedlegg 1 for oversiktskart i A3 størrelse)

Bakgrunn og formål med saken

Statnett har sendt søknad om konsesjon for ny 420kV-forbindelse Hamang-Smestad til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som er konsesjonsmyndighet. Denne saken utgjør Bærum kommunes høringsuttalelse til NVEs behandling.

Nettkonsesjoner behandles av NVE etter energiloven. Slike tiltak er ikke underlagt Plan og bygningsloven. Det kan derfor ikke stilles krav om reguleringsplan med planbestemmelser. Byggesaksbehandling er heller ikke aktuelt. Kommunen anbefales imidlertid å avmerke tilhørende byggeforbudssoner som hensynssoner i plankart. Statnett vil ved innvilget konsesjon ha direkte ekspropriasjonsadgang. Kommuner og statlige organer er gitt mulighet til å melde innsigelse mot omsøkt konsesjon. Innsigelser må meldes i uttalelsen innen høringsfristen. NVE vil eventuelt innkalle til meklingsmøter før vedtak fattes. Hvis innsigelsen ikke tas til følge, vil saken oversendes Olje og energidepartementet (OED). NVEs vedtak om konsesjon er et enkeltvedtak som kan påklages av alle berørte parter, også grunneiere. Klager og innsigelser vil behandles av OED som avgjør saken. En avgjørelse fra OED er endelig, den kan ikke påklages eller ankes.

Ettersom kommunen er høringspart på linje med andre berørte, har ikke kommunedirektøren sammenfattet høringsuttalelser fra andre instanser. Disse vil gå direkte til NVE. Høringsfrist for andre berørte er 1/1-2020. Noen høringsinnspill som kommunen har fått før fristen, er lagt ved som vedlegg.

Behovet for å fornye nettet og øke forsynings sikkerheten og kapasiteten i strømforsyningen til Stor-Oslo (Oslo og Akershus) er avklart i arbeidet med Nettplan Stor-Oslo som ble startet opp i 2010. En konseptvalgutredning (KVU) er gjennomført, og Olje og energidepartementet (OED) ga sin tilslutning i juni 2014. I Osloområdet går mye strøm til oppvarming. Transmisjonsnettet må dimensjoneres for å kunne levere strøm nok på de kaldeste vinterdagene.

Statnett har sendt to søknader til NVE om konsesjon for høyspentanlegg i Bærum:

1. Endring av konsesjon for ny innebygd Hamang transformatorstasjon som skal bygges opp på ny E16-tunnel på vestsiden av Ringeriksveien for å erstatte dagens friluftsanlegg. Det søkes nå om å legge til rette for kabel i bakken østover og om midlertidig eller permanent muffehus like øst for transformatorstasjonen. Muffehus kreves for permanent overgang mellom kabel til luftlinje. Se [konsesjonssaken](#). På denne nettsiden finnes også dokumenter for gjeldende konsesjon gitt i 2014.

På grunn av NVEs høringsfrister behandlet formannskapet den 17.12.19 forslag til høringsuttalelse (JP 19/252390). Formannskapet la i denne saken til grunn vilkår om jordkabling av ny overføringslinje, og fremmet derfor innsigelse mot foreslått muffehus (overgang kabel/luftlinje).

2. Ny 420 kV forbindelse fra planlagt muffehus ca 270 m øst for Hamang transformatorstasjon til Bærum transformatorstasjon ved Øverland og ny 420 kV-forbindelse fra Bærum transformatorstasjon, ev. via muffehus, helt fram til Smestad transformatorstasjon.
Se [konsesjonssaken](#).

Dette saksfremlegget utgjør, sammen med vedtaksprotokollen, kommunens høringsuttalelse til søknad nr 2 om konsesjon for ny 420kV forbindelse som skal erstatte dagens 300kV-forbindelse Hamang- Smestad.

Luftlinje eller jordkabel?

Den grunnleggende spørsmålet i denne saken er om ny 420kV-forbindelse skal gå som luftlinje i dagens trasé med i snitt 38meter høye master i ny, smalere design og med varig byggeforbudssone 40 meter lik byggeforbudssonen for dagens luftlinje, eller som kabel i bakken.

Kabelalternativet er i hovedsak basert på kabel i grøft med varig byggeforbudssone 11 meter på strekningen mellom transformatorstasjonene på Hamang (ved Sandvika) og Bærum (ved Øverland), og videre til Hagabråten. Deretter er kabelalternativet basert på tunnel fra Hagabråten der overgangen krever sjakthus, til Smestad transformatorstasjon i Oslo. Der hvor kablet går i tunnel er det ikke byggeforbudssone over bakken. Tunnel vil drives fra Lysejordet, der det etableres midlertidig anlegg for massehåndtering.

Det er store forskjeller i investeringskostnader ved de to alternativene. Ny luftledning på hele strekningen Hamang – Bærum – Smestad er kostnadsberegnet til mellom 240 – 320 millioner kr. En kabelløsning på hele strekningen er kostnadsberegnet til mellom 1120 – 1370 millioner kr. Sistnevnte inkluderer fremskynding av investering (440 MNOK) i ny Bærum transformatorstasjon. (Se vedlagte dokument 4676358, Enkel oppstilling av kostnadsestimater).

Gjeldende «kabelpolicy» er gitt i Stortingsmelding 14 "Vi bygger Norge – om utbygging av strømmettet" (2012), og legger til grunn at transmisjonsnettet på 300 og 420 kV skal bygges som luftledning. Kostnadsforskjellen mellom luftledning og kabel øker med spenningsnivået. Kabel i bakken er hovedregel for lavere spenningsnivåer (22 kV eller mindre).

For transmisjonsnettet er det unntak fra kravet om luftledning for områder der luftledning er teknisk vanskelig eller umulig, som for eksempel i byer og ved kryssing av store sjøområder, eller dersom merkostnaden for kabling av en begrenset delstrekning kan forsvares ved at det gir særlige miljøgevinster sammenliknet med luftledning og/eller en begrenset strekning med kabling kan gi en vesentlig bedre totalløsning alle hensyn tatt i betraktning.

I konsesjonssøknaden prioriterer Statnett luftledningsalternativet for hele forbindelsen Hamang – Bærum - Smestad. I følge Statnett må det dokumenteres betydelig samfunnsnytte og betalingsvillighet for å forsvare kabling. Konsesjonsbehandlingen og dialog med interessenter og myndigheter vil avgjøre om det er grunnlag for å kable hele eller deler av strekningen.

Søknadens to aktuelle alternativer for ny forbindelse vil i hovedsak gjenbruke dagens trasé. I følge Statnett er Hamang-Bærum-Smestad landets første fornyelse av en luftledning på høyeste spenningsnivå i bynære strøk hvor det må velges mellom luftledning med vesentlig høyere master, eller kabel i bakken. Begge alternativer vil dekke forsyningssikkerheten, og begge er teknisk mulige separate løsningsvalg for hver delstrekning ut fra Bærum transformatorstasjon, bortsett fra etappen Hagabråten –Smestad, der alternativet til luftledning er tunnel jf. søknaden.

I følge Statnett er det mulig å kombinere kabel i grøft med luftledning. Det er imidlertid et krav at kablen tar utgangspunkt i endestasjonene Hamang og/eller Smestad. For eksempel vil det ikke være aktuelt å kable strekningen Gjettum – Bærum transformatorstasjon, uten at det er kabel mellom Hamang transformatorstasjon og Gjettum.

Det haster mest av hensyn til forsyningssikkerhet å få avgjort saken om Hamang transformatorstasjon. Dernest er det ifølge Statnett, viktigst å få avgjort løsning for etappen Hamang - Bærum. Søknaden er lagt opp slik at det er mulig å gi konsesjon til denne delstrekningen separat. Ny forbindelse Hamang – Bærum - Smestad kan tidligst være ferdigstilt 3-5 år etter endelig konsesjonsvedtak. Dagens luftledning vil fjernes samtidig som ny forbindelse bygges.

Bærum kommunes behandling av de to konsesjonssakene

Det legges til grunn at saken om ny 420kV-forbindelse Hamang- Smestad skal behandles i formannskap og kommunestyre. Bærum kommune søkte derfor NVE 22.10.19 om utsatt frist for uttalelse til 7.2.20 i begge saker for å kunne behandle dem parallelt og vurdere dem

samlet. Svar fra NVE forelå 08.11 (JP 19/250068).

Kommunen er innvilget frist til 07.02.20 for å få behandlet ny forbindelse Hamang-Smestad i kommunestyret, men i saken om endring av konsesjon for Hamang transformatorstasjon fikk kommunen frist 20.12.2019. Den saken måtte derfor sluttbehandles i formannskapet 17.12.19.

Formannskapets vedtak finnes [her](#).

Tidligere behandling

Ingen tidligere behandling siden 50/60-tallet.

Redegjørelse - Statnetts søknad om ny 420kV-forbindelse Hamang –Bærum - Smestad

Høyspentforbindelsen som nå søkes erstattet er basert på konsesjon datert 09.07.1952 om drift og vedlikehold av en 11 km kraftledning på 220 kV mellom Hamang og Smestad. Konsesjon for oppgradering fra 220kV til 300kV Hamang-Smestad er datert 05.11.1964.

Dagens gamle 12 km lange luftledningsanlegg mellom transformatorstasjonene Hamang, Bærum (på Øverland) og Smestad (på Montebello) søkes erstattet med en ny forbindelse, hovedsakelig i dagens trasé. Kapasiteten i forbindelsen skal økes fra 300 kV til 420 kV, som ledd i fornyelsen av transmisjonsnettet som skal sikre strømforsyning til Stor-Oslo fram til 2050. Inntil videre vil ny forbindelse driftes på 300 kV. Statnett forventer ingen økning i gjennomsnittstrømmen i forbindelsen selv om forbruket om vinteren vil øke. For Hamang-Bærum legges 580A til grunn for beregning av magnetfeltenes utbredelse langs linjen, for Bærum-Smestad 460A, jf. tabell 14 og 15 i søknaden.

Mellom planlagt muffehus ca. 270 meter øst for nye Hamang transformatorstasjon og Bærum transformatorstasjon søkes det om (se kart i del 2 mer om saken).

Statnetts prioritet 1: - Alternativ 1.1 – En ca. 5,0 kilometer lang 420 kV luftledning med tilhørende rigg- og anleggsområder.

Statnetts prioritet 2: - Alternativ 1.2 – Et ca. 4,6 kilometer langt 420 kV jordkabelanlegg i grøft med tilhørende rigg- og anleggsområder og installasjon av ny 420 kV reaktor i nye Hamang transformatorstasjon for reaktiv kompensering. Planlagt muffehus ved Hamang transformatorstasjon bortfaller/fjernes

I tillegg søker Statnett om å ta ut av drift og rive dagens 300 kV luftledning på strekningen Hamang-Bærum, ca. 5,0 km.

Mellom transformatorstasjonene Bærum og Smestad søkes det om (se kart i del 2 Figur 1):

Statnetts prioritet 1: - Alternativ 2.1 – En ca. 7,0 kilometer lang 420 kV luftledning frem til nytt muffehus på oversiden av T-banen på Montebello og kabelsjakt med kabler ned til Smestad transformatorstasjon, med tilhørende rigg- og anleggsområder.

Statnetts prioritet 2: - Alternativ 2.2 – Et ca. 3,0 km 420 kV jordkabelanlegg i grøft fra Bærum transformatorstasjon til Hagabråten, der et sjakthus (L6x 4xH3,5m) er påkrevet for overgang til et ca. 3,3 km 420 kV jordkabelanlegg i tunnel til Smestad transformatorstasjon, til sammen ca. 6,3 km, med tilhørende rigg- og anleggsområder. (Sjakthus er vist i fig 15 i søknadens kapittel 3.4.2).

I tillegg søker Statnett om å ta ut av drift og rive dagens 300 kV luftledning på strekningen Bærum-Smestad, ca. 7,0 km.

For kabel i tunnel i alt. 2.2 søker Statnett om følgende:

- Etablering av midlertidig tverrslag ved Lysejordet.
- Etablering av midlertidig adkomstvei fra tverrslag, samt nødvendige lager- og riggområder på Lysejordet.
- Etablering av midlertidig anlegg- og lagerområde på Hagabråten

For både luftledningsalternativet og kabel i grøft søker Statnett om midlertidige riggplasser og bruk av lokale veier langs traseen og etablering av midlertidig rigg- og lagerområde ved Bærum transformatorstasjon/Griniveien.

I alternativene med luftledning vil den nye luftledningen gå i samme trasé som dagens 300 kV luftledning, slik at dagens byggeforbudsbelte på 40 meter opprettholdes. Innenfor byggeforbudsbelter er det ikke lov, uten særskilt tillatelse fra Statnett, å føre opp hus eller andre innretninger, og Statnett har rettigheter til rydding av vegetasjon.

I alternativene med jordkabel vil traseer for disse i all hovedsak gå innenfor byggeforbudsbeltet for dagens luftledning. Byggeforbudsbeltet for kabel i grøft blir om lag 11 meter, men med større bredde på noen partier der det er nødvendig for tilpasning til lokale forhold. På enkelte partier vil traseen gå utenfor dagens byggeforbudsbelte. Samme forbud som for luftledning vil gjelde innenfor byggeforbudsbeltet for kabel i grøft.

Anleggene er nærmere beskrevet i kapittel 3 «Beskrivelse av konsesjonssøkte tiltak». Lokalisering av anleggene er vist på trasékart i søknadens vedlegg 2 t.o.m. 5. Mindre justeringer innenfor konsesjonens rammer vil kunne bli tatt inn i prosjektets miljø- transport- og anleggsplan (MTA-plan), som vil bli utarbeidet før anleggsstart.

For kabel i rørkanal som vist med prinsippsnitt i søknadens fig.20, er grøftebredden min. 5,5 m: Anleggsbredden, inklusive anleggsvei langs grøft, anslås til ca. 8-15 m. Normal grøftedybde er ca 1,4 m, noe dypere på jordbruksarealer og ved kryssing av annen infrastruktur. Skjøtegroper som krever anleggsareal 120-150m² er påkrevet; ca. 8 Hamang - Bærum og ca. 5 Bærum-Smestad. Disse søkes anlagt nær vei. Ved kryssing av Gjettum stasjon og veier er boring eller bruk av kabelkulvert aktuelle metoder. For kulvert anslås anleggsbredde inklusive transportvei til totalt 20m, avhengig av dybden kulverten skal graves ned til. (Ref. søknad om endring av konsesjon for Hamang transformatorstasjon.)

Statnett søker om konsesjon i medhold av energiloven. Statnett søker også om ekspropriasjonstillatelse etter ekspropriasjonsloven (oreigningslova) for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene inkludert adgang til nødvendig ferdsel og transport og deponering av masser. Samtidig søker de om forhåndstiltredelse, som innebærer at grunn og rettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt. Grunn- og rettighetshavere som blir berørt kan finne informasjon [her](#) om hva dette innebærer.

Relevante føringer fra Bærum kommune

Bærum kommune har i kommuneplanens arealdel (KPA) i § 10.4 en bestemmelse som sier:

«Kabel- og ledningsanlegg i byggesonen skal legges i grunnen».

Flere av kommuneplanens bestemmelser er lagt til grunn for Kommunedirektørens vurdering: § 7 Arkitektur, § 8 Kulturminner og kulturmiljøer, § 9 Landskapstrekk og landemerker, § 11.1 Naturmangfold § 11.2 Vegetasjon, § 11.3 Turveier. Retningslinjen angir minimumsbredde på turdrag til 30 m. § 22 Retningslinje for nybygg i f.t. magnetfelt. § 37 om hensynssone H370- fareområde for høyspentledninger.

Kommunedirektørens vurdering.

Kommunedirektøren har gått igjennom de alternativer som Statnett omtaler i sin konsesjonssøknad. Statnett legger innledningsvis til grunn at fremtidig leveringsikkerhet og samfunnsmessige kostnader ved leveringsbortfall, langt overstiger investeringskostnadene for begge alternativene (luft og kabel). Dette tilsier at strømmettet bør moderniseres.

Kommunedirektøren anbefaler at ny 420kV forbindelse på strekningen Hamang – Bærum – Smestad legges som kabel i bakken (alternativ 1.2 og 2.2). Kommunedirektøren mener de foreslåtte luftledningsalternativene (alternativ 1.1 og 2.1) ikke kan aksepteres og anbefaler innsigelse.

Videre anbefales at NVE ber om nye og forbedrede samfunnøkonomiske analyser for å gi et riktigere beslutningsgrunnlag.

Innstillingen bygger på følgende vurderinger:

Hensyn til landskap , miljø, støy mv.

Statnett har selv oppsummert konsekvenser knyttet til landskap , miljø, støy mv. (Søknadens vedlegg 18, «Sammenstilling virkninger, anleggs- og driftsfase»). Oppsummeringen gjengis her i kortversjon i form av følgende tabell:

Tabell 1: Sammenstilling av virkninger av hhv luftspenn og jordkabling for driftfasen

Tema	Alt 1 luftspenn	Alt 2 jordkabel /tunell
Arealbruk	Byggeforbudsbelte / arealbeslag som for dagens luftledning Unntak: • Dagens tomt for Hamang transformatorstasjon frigjøres for boligutvikling • Muffehus ved Hamang etableres og beslaglegger areal permanent	Få synlige inngrep. Grøftetrasé gir et smalere byggeforbudsbelte, ca. 11 meter. Resterende byggeforbudsbelte for eksisterende luftledning frigjøres. Ingen muffehus etableres
Bebyggelse og bomiljø	Ny luftledning med høyere master, i dagens luftledningstrasé. Betydelig større negativ virkning.	Forbindelsen fjernes visuelt fra dagens boligområder. Kabeltraseen vil fortsatt krysse/berøre noen private eiendommer
Transport og trafikk	For muffehus på Hamang vil det bli etablert en permanent adkomstvei. Utover dette vil dette ikke bli etablert nye veier.	Ingen veier langs grøftetraseen eller forventet økt trafikk. Ved skjøtegapene vil det være behov for adkomst

Støy	<p>Det vil ikke bli økt trafikk i området etter at anleggsfasen er over.</p> <p>Støy fra anleggsvirksomhet som flyttes langs traseen. Hørbar koronastøy lavere enn 50 dB, mest i fuktig vær</p>	<p>for inspeksjon/vedlikehold og ev reparasjon av kabelen</p> <p>Støy fra anleggsvirksomhet som flyttes langs traseen. Ingen støy i driftsfasen.</p>
Naturmiljø	<p>Stort sett lik påvirkning med ny luftledning. Faren for at fugler kolliderer er lav i dag og vurderes ikke å øke med høyere master.</p>	<p>Relativt omfattende inngrep i anleggsfasen. Ubetydelig påvirkning i driftsfasen</p>
Kulturminner og miljø	<p>På strekningen finnes mange områder med verdi for friluftsliv, nærmiljø og rekreasjon for flere brukergrupper. Ny luftledning vil ikke påvirke arealbehov, tilgjengelighet eller ferdselsmuligheter i driftsfasen. Økt synlighet av ny luftledning anses å ha betydning for opplevelsen landskapet for alle brukergrupper.</p>	<p>Kabel i grøft vil forbedre situasjonen og opplevelsen av å være ute i naturen. Spesielt i tettbebygde strøk med begrensede rekreasjonsområder vil det kunne ha betydning.</p>
Landskap	<p>Større visuell påvirkning på landskapet og omgivelsene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Høyere, mer synlige master • Forsterket fjernvirkning • Økt silhuettvirkning • Massiv mast • Tre liner pr. fase, økning fra dagens to liner 	<p>Ny forbindelse fjernes visuelt. Størst positiv effekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I åpne områder • Ved markante silhuettvirkninger • Synlig teknisk anlegg forsvinner i Kolsås-Dæhlivann landskapsvernområde
Elektriske og magnetiske felt (EMF)	<p>EMF reduseres sammenlignet med dagens luftledning. Ny utredningszone 0,4 µT beregnet til 60 meter Elektrisk felt reduseres. Beregnet elektrisk felt</p>	<p>Magnetfelt rett over kabelen i grøft er noe høyere enn for ny luftledning, men avtar raskere ut til siden. Utredningssonen på 0,4 µT er beregnet til 12</p>

Investeringsbehov	med "Strå" 2,6 kV/m 240 – 320 millioner kr	meter 1120 – 1370 millioner kr. inkluderer fremskynding av investering (440 MNOK) i ny Bærum transformatorstasjon
-------------------	---	--

Tabellen over viser at så godt som alle vurderingstema utenom kostnadselementet tilsier jordkabling. Kabel i grøft vil imidlertid innebære en omfattende inngrepssone og en mer tidkrevende anleggsfase.

Hensyn samfunnsøkonomi

Når Statnett som første prioritet søker konsesjon på luftledningsalternativene gjennom Bærum, synes vurderingen å være basert på differansen i investeringskostnader. Etablering av kabel/tunnelalternativet er anslått til å koste 800 mill kr (nåverdi) mer.

I henhold til energiloven og Statnetts vedtekter, skal utviklingen av strømmettet være samfunnsmessig rasjonell. Før Statnett tar beslutninger må selskapet vurdere og sannsynliggjøre at den samfunnsmessige nytten er større enn den samfunnsmessige kostnaden.

Statnett utfører derfor samfunnsøkonomiske analyser for å vurdere om nett-tiltak er samfunnsøkonomisk lønnsomme/samfunnsmessig rasjonelle. En samfunnsøkonomisk analyse gir grunnlag for å vurdere om et tiltak er lønnsomt for samfunnet sett under ett, -det vil si om de samlede nyttevirkningene er større enn de samlede kostnadsvirkningene. I en samfunnsøkonomisk analyse skal virkninger tallfestes og verdsettes i kroner så langt det er mulig og hensiktsmessig. Et viktig poeng er at analysen ikke er begrenset til bare å vurdere kostnader som belastes offentlige budsjetter. Analysen skal i størst mulig grad fange opp alle typer relevante virkninger for alle grupper i samfunnet som blir berørt av et tiltak, for eksempel inntektsendringer for private husholdninger og næringslivet og virkninger på blant annet miljø, utdanning, helse og sikkerhet.

Noe forenklet betyr dette at andre samfunnsmessige kostnader og/eller inntekter som kan oppstå som følge av tiltaket i den grad det er mulig skal tallfestes, selv om kostnaden/inntekten ikke belastes/tilfaller Statnett. Hvis f.eks jordkabling gjør at et område kan bygges ut, utgjør dette en mulig gevinst for grunneier som skal inngå i samfunnsregnskapet. Likeledes vil f.eks. ny forhøyet luftledning medføre at boliger omsettes for en lavere pris enn uten slik ledning. Dette er et tap som oppstår hos en rekke boligeiere, og som likefult utgjør et samfunnsmessig tap som bør synliggjøres.

Statnett har utført denne samfunnsmessige analysen i prinsippet for hhv Hamang- Bærum og for Bærum – Smestad . De sier om Hamang –Bærum :

«Luftledning er løsningen som kommer best ut i prissatte virkninger, da investeringskostnadene er lavere enn ved kabel. De ikke-prissatte virkningene trekker i retning av kabel. Vi kan ikke utelukke at merverdien ved kabling overstiger merkostnaden. I tillegg analysen "Verdsetting av miljøvirkninger" så vi at det er lønnsomt å kable over Franzefoss. For resten av strekningen frem mot Bærum stasjon er det imidlertid stor usikkerhet i verdiene ved å kable. Det er også usikkert om estimatene vi har gjort er en god

indikator på betalingsvilligheten for kabel. Det kan være lønnsomt å bygge kabel hele veien mellom Hamang og Bærum, men på grunn av den store usikkerheten rangeres luftledning først.»

For Bærum – Smestad sier Statnett:

«Valget mellom ledning og kabel er heller ikke åpenbart mellom Bærum og Smestad. I nåverdi koster kabel 550 MNOK mer enn luftledning, men har store positive ikke-prissatte virkninger for areal og miljø. Basert på tilleggsanalysen mener vi det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å kable ut fra Smestad stasjon. For resten av traseen er usikkerheten i verdien av å kable stor. At vi ikke har dokumentert betalingsvillighet betyr ikke at den ikke er der. Vi kan derfor ikke utelukke at verdien er stor nok til å forsvare merkostnaden for kabel, fra et samfunnsøkonomisk perspektiv. Fordi usikkerheten rundt betalingsvilligheten er så stor velger vi likevel å rangere luftledning først»..

Kommunedirektøren har engasjert Civitas AS for å gjennomgå de samfunnsøkonomiske analysene i Statnetts søknad. Civitas påpekte flere mangler og uklarheter som sår tvil om holdbarheten til analysene. Se vedlagte dokument 4711160. Det er grunnlag for kreve at NVE krever en ny samfunnsøkonomisk analyse og en ny vurdering av verdier på arealer som frigjøres ved jordkabling. Analysen bør i det minste revideres på vesentlige punkter, herunder:

- Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
- Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
- Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
- Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.

Kommunen har mottatt en omfattende samfunnsøkonomisk analyse som er del av høringsinnspill fra Voll Vel. Se vedlagte dokument 4761170. Den er utarbeidet av en gruppe lokale ressurspersoner med økonomibakgrunn; Øystein Bjørge, Therese Myrum og John Rogne.

De har funnet at ved å legge til grunn det de mener er mer realistiske forutsetninger, vil det samfunnsøkonomiske regnskapet tilsi at samfunnsnyttien ved kabling overstiger samfunnskostnaden med mellom 1,543 og 2,998 mrd kroner (jfr tabell på siste side i vedlegget).

Dvs at samfunnsnyttien ved jordkabelalternativet klart overgår merkostnaden.

Dette grunnlag gjennom følgende vurderinger av prissetting:

- Prissetting av samfunnsøkonomisk gevinst (nærføringseffekt) ved valg av alternativ 2 (jord)

Statnett slår fast at dagens luftspenn har negative effekter på bokvalitet (nærføringseffekter). De har gjort en vurdering av hvilken belastning kraftlinjen utgjør for beboere langs dagens luftstrek. Statnett har anslått at nærføringseffekten (basert på verdistigning på 3 % på eksisterende eiendomsbase) vil bli på 565 mill dersom kabler legges grøft og tunnel. Med prisene fra Eiendomsverdis database som grunnlag blir nærføringseffekten minst 725 mill.

Det er sannsynlig at den antatte nærføringseffekten på 3 % er for lavt vurdert. Hvert prosentpoeng økning utgjør en økt nærføringseffekt på rundt 240 MNOK.

- Prissetting av samfunnsøkonomisk gevinst ved at arealer frigjøres ved valg av alternativ 2 (jord)

Ved at det båndlagte området reduseres fra 40 meter til 11 meter frigjøres arealer som kan utnyttes økonomisk. Statnett har vurdert dette og kommet til at det kan frigjøres 51 500 m² som kan utnyttes til bolig- og/eller næringsbygg.

For Hamang - Franzefoss har Statnett konkludert med at alternativ 2 har en nytteverdi på 160 – 170 mill. For Franzefoss – Gjettum har Statnett anslått at verdien av nybygg på frigjorte arealer er 20 mill mindre enn merkostnaden ved kabling, dvs. 120 mill identifisert nytteverdi og en merkostnad for investering på 140 mill . Statnett har identifisert 8 000 m² tomteareal som kan frigjøres til nye tomter. Verdien av dette er ikke hensyntatt i Statnetts analyser. Deler av arealet som frigis, ligger nær Gjettum stasjon, et område som av Bærum kommune er utpekt som knutepunkt, og som kan være egnet for høyere utnyttelse. Statnett konkluderer selv med at det knytter seg stor usikkerhet til om de har fanget opp den totale samfunnsøkonomiske verdien. Utviklingen av Bærum Sykehus, Gjettum skole og Gjettum sentrumsområde er ikke med i deres verdiberegning.

For strekningen Bærum stasjon – Hagabråten har Statnett ikke lagt inn noen verdi for nybygg på frigjorte arealer (15 000 m²) på denne strekningen. For Hagabråten - Husebyplatået legger Statnett til grunn at 22 000 m² kan frigjøres for bygging, men har ikke spesifisert nærmere hvilken nytteverdi det vil ha.

- Prissetting av samfunnsøkonomisk kostnad (nærføringseffekt) ved valg av alternativ 1 (luft)

Statnetts analyse har ikke tatt hensyn til økt nærføringseffekt og samfunnsøkonomiske kostnad ved ny luftledning. Statnett konkluderer med at alternativ 1 (luft) vil ha «neglisjerbare til liten negativ konsekvens for areal og miljø»

Kommunedirektøren anså at denne utredningen er av sentral betydning for å gi et best mulig beslutningsgrunnlag. Civitas ble derfor bedt om å gi en faglig vurdering av analysen fra Voll Vel. Se vedlagte dokument 4761771. Civitas vurdering er at analysen fra Voll Vel sin står seg godt faglig. Både Civitas og Voll Vel selv påpeker at det er knyttet usikkerhet til en del av beregningene, men at dette ikke svekker hovedkonklusjonen om at en mer korrekt samfunnsøkonomisk analyse tilsier at samfunnsnyttene ved jordkabling overgår merkostnaden ved etablering av kabelalternativet.

Tabell 2: Oppsummering av samfunnsøkonomiske virkninger av å legge kabel i bakken, slik dette er beregnet av Voll vel i deres hørings svar til Statnetts konsesjons-søknad (gjengitt fra Civitas notat).

	MNOK	Lavt anslag	Høyt anslag
Nærføringseffekter (alternativ 2)			
= gevinst ved kabling av eksisterende luftspenn:			
Hamang - Bærum stasjon		187	312
Bærum stasjon - Smestad		539	898
	Sum	726	1 210
Samfunnsøkonomisk nytte, frigjorte arealer (alternativ 2):			
Hamang - Bærum stasjon		222	334
Bærum stasjon - Smestad		1 032	1 548
	Sum	1 254	1 882
Total prissatt samfunnsøkonomisk nytte, (alternativ 2):			
Hamang - Bærum stasjon		409	646
Bærum stasjon - Smestad		1 571	2 446
	Sum	1 980	3 092
Nærføringseffekter, nytt luftspenn (alternativ 1)			
= samfunnsøkonomisk kostnad:			
Hamang - Bærum stasjon (120 metersbeltet)		62	125
Bærum stasjon - Smestad (120 metersbeltet)		180	359
	Delsum	242	484
Hamang - Bærum stasjon (120 - 180 metersbeltet)		31	42
Bærum stasjon - Smestad (120 - 180 metersbeltet)		90	180
	Delsum	121	222
Total prissatt samfunnsøkonomisk kostnad, (alternativ 1)		363	706
Total prissatt samfunnsøkonomisk nytte og kostnad:			
Hamang - Bærum stasjon		502	813
Bærum stasjon - Smestad		1 841	2 985
	Sum	2 343	3 798
Merkostnad investering, alternativ 2 (nåverdi):			
Hamang - Bærum stasjon		-250	-250
Bærum stasjon - Smestad		-550	-550
	Sum	-800	-800
Samfunnsøkonomisk effekt minus merkostnad investeringer, alternativ 2:			
Hamang - Bærum stasjon		252	563
Bærum stasjon - Smestad		1 291	2 435
	Sum	1 543	2 998

Civitas sier om Voll vels vurderinger:

«Vellet har gjort mer detaljerte beregninger av eiendomsverdier, og kommer fram til at eiendommenes samlede verdistigning med Statnetts beregningsmetode omtrent tilsvarer merkostnaden ved kabling. Vi støtter dette, med det forbehold at vi ikke kjenner godt nok datamaterialet for eiendomspriser som er benyttet.

Vellet har deretter brukt en litt annen matematisk sammenheng enn Statnett, for hvordan kraftlinjen påvirker eiendomspriser. Vi mener at den brukte sammenhengen er intuitivt rimelig og forenlig med de studiene som Statnett bygger sin analyse på. Vellet viser at det kan være nytteverdier som Statnetts analyse har utelatt. ..

Til sammen mener vi at Voll vel har fått fram muligheten for at vesentlige samfunnsøkonomiske verdier ikke er tilstrekkelig tatt hensyn til i Statnetts

samfunnsøkonomiske analyse.»

Voll Vels analyse og Civitas vurdering belyser at større vekt på de samfunnsøkonomiske analysene, vil bidra til nye forutsetninger. Dette er aspekter som vil bidra til at samfunnsnyttene ved kabel øker betraktelig.

Samfunnsøkonomisk verdi av velferd, helse og kvalitet på opplevelse av utemiljø og landskap er kun omtalt kvalitativt og er ikke tatt med eller prissatt i den samfunnsøkonomiske analysen i søknaden. Kommunedirektøren mener dette over tid vil være en tilleggsverdi ved kabling som må tillegges vekt i avveiningen mellom alternativene, (forutsatt at ikke mye av grøntkorridoren under dagens luftledning nedbygges). Tilsvarende vil høye nye master prege landskapet og innebære et velferdstap som innebærer en samfunnsøkonomisk kostnad.

Statnetts samfunnsøkonomiske analyse konkluderer med at luftspenn med 420 kV «vurderes å ha neglisjerbar til liten negativ konsekvens for areal og miljø». Åpenbare effekter som verdifall for eksisterende boliger som følge av høyere master, økt synlighet, mer støy blir ikke prissatt eller tillagt vekt.

Det er en svakhet i analysen at den samfunnsøkonomiske kostnaden ved at et nytt luftspenn legger begrensning på arealplanleggingen for 90 år, ikke er beregnet. Økt fleksibilitet ved kabling blir ikke hensyntatt eller prissatt. Statnett opplyser at «en har gjort en vurdering av potensialet for boligutvikling ved frigjøring av areal basert på gjeldende reguleringsplaner i Bærum og Oslo kommuner». Videre legges Bærum kommunes gjeldende arealkrav for småhusbebyggelse til grunn. Arealbruken i dagens byggeforbudsbelte er vist i søknadens fig 35 og 36 side 56 -57.

Hensyn driftsstabilitet

Kommunedirektøren mener driftsstabilitet/sårbarhet for driftsstans og medfølgende kostnader og konsekvenser i f.t. forsyningssikkerhet i for liten grad er belyst og vektlagt i avveiningen mellom alternativene. Dette bør utredes. I Nordkraft Nett: «Kabel eller linje» går det fram at SINTEFs feilstatistikk tydelig viser fordeler ved kabel framfor linje: «*Antall forbigående feil er ca. 20 ganger høyere for linje enn for kabel og mer enn dobbelt så høy for varige feil. Dette kommer av at linjenettet er mye mer utsatt for ytre påvirkninger som vær, vind, ising, trefall, lynnedslag eller kortslutninger som følge av fugl.*»

Kommunedirektøren savner en vurdering av alternativenes utsatthet m.h.t. forsyningssikkerhet og samfunnssikkerhet i f.t. økende usikkerhet og sårbarhet for eksterne trusler som IKT-angrep, terroranslag og sabotasje.

Hensyn til eksponering for magnetfelt:

I konsesjonssøknaden fra Statnett er det konsekvensutredet en rekke tema, men konsekvenser for befolkningens helse er ikke utredet eller vurdert. Det vises i søknaden kun til grenseverdien for eksponering for magnetfelt på 200 μT og utredningsgrense på 0,4 μT fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA). Videre er det beregnet type og antall bygninger innenfor denne utredningssonen for begge alternativene. Det er derimot verken beskrevet eller henvist til gjeldende kunnskapsstatus og sentral forvaltningsstrategi. Selv om det ikke er dokumentert negative helseeffekter ved eksponering under grenseverdien på 200 μT er det fortsatt et stort sprik mellom grenseverdien på 200 μT og utredningsgrensen på 0,4 μT . Fortsatt medfører dette en viss bekymring i befolkningen knyttet til magnetfelt og helse. Høyspentledninger er svært synlige og oppleves av mange også som visuell forurensning.

For beregning av type og antall bygg innenfor utredningssonen er det lagt til grunn historiske verdier for gjennomsnittsstrøm i årene 2014-2018. Dette fordi Statnett ikke forventer at gjennomsnittsstrømmen på forbindelsen vil øke i tiden fremover. Dermed blir heller ikke

utredningssonen større sammenlignet med dagens situasjon. Det fremgår ikke hvilket tidsperspektiv Statnett legger i begrepet «i tiden fremover», og det ville være interessant å sett hva økninger i strømstyrken ville ha å si for magnetfeltet og type og antall bygg, innenfor ulike utredningssoner.

Hensyn til inngrepssoner:

Inngrepssoner er bare delvis markert i plankart. I vedleggene 2-5 søknaden er midlertidige basestasjoner og rigg/lagerområder markert, men ikke f.eks. avgrensning av anleggssone for kabel/kulvert som vil være betydelig bredere enn grøftebredden vist i fig 20. I søknadens kapittel 4.2.2 kan man lese: «*Endelig plassering av skjøtegroper må avklares i detaljprosjektering av anlegget. Det er ønskelig å legge skjøtegroperne så nær opp til eksisterende veier som mulig for enklest mulig tilkomst og unngå private eiendommer. Skjøtegroperne krever et areal på ca. 120-150 m² under bygging.*» Det er også grunn til å anta at det totale arealbehovet i form av anleggsveier, riggområder og mellomlagring av masser for å ev. få anlagt nye master og få fjernet den eksisterende linjen vil være betydelig større enn feltene «Baseplass, midlertidig» HB1-21 som er markert med grønn gul farge i kartene i vedlegg 2-5.

Når såpass store inngrepssoner ikke er kartfestet, er det vanskelig for høringsinstanser å vite hvilke verneverdier som kan være truet, og hvilke hensyn/vilkår som ev. kan være nødvendige for å ivareta dem. Kommunedirektøren mener det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, bør stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og kulturminnefaglig kompetanse må kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.

Synlighet - fjernvirkning, opplevelse av landskap og estetiske hensyn:

Kommuneplanens (KPA) bestemmelse § 7 Arkitektur, krever at bygge- og anleggstiltak skal tilføre nye kvaliteter og/ eller opprettholde eksisterende særpreg og visuelle kvaliteter i området. De skal prosjekteres og utføres slik at tiltakene har god arkitektonisk kvalitet i seg selv og i forhold til bygde og naturlige omgivelser. Nye master i design «strå» fremstår isolert sett som mildere og mer velformede enn dagens master i fagverk. De nye mastene i luftledningsalternativene vil være ca dobbelt så høye som dagens master, slik at de vil rage høyt over trekronene og derved bli et mer dominerende landskapselement. Dagens master er i større grad kun synlig fra sitt nærmiljø eller fra høyereliggende åser, mens de nye får en formidabel fjernvirkning. De vil være synlige fra store deler av Bærum, fra høyder i Marka, fra fjorden og fra vestlige deler av Oslo. (Se synlighetskart i søknadens vedlegg 10, fig 5-45, 5-46, 5-47 og 5-48 side 52-53). Master på opp mot 38 meters høyde vil virke voldsomt gjennom et delvis slett jordbrukslandskap, og redusere opplevelseskvaliteten for berørte deler av omlandet betydelig. KPAs bestemmelse § 8 påpekes bl.a. vegetasjon og landskap med kulturhistorisk verdi, skal vurderes/søkes bevart. Det skal legges vekt på verneverdi og sammenhengen kulturminnene inngår i. «*Nye tiltak skal ha en bevist plassering og utforming i forhold til kulturmiljøet/kulturminnet det blir en del av og tilpasses dette.*»

Også gjennom bebyggelsen fra Hoslejordet/ Sauejordet mot Hagabråten vil virkningen av luftspenn oppleves som svært negativ. Bebyggelsen består hovedsakelig av eneboliger og lav rekkehusbebyggelse. Mastene vil her fremstå som svært fremtredende— gitt at eksisterende trasé følges. Kabelløsning vil derimot redusere visuell støy i f.t dagens situasjon, ikke minst

gjennom kulturlandskapet Grini/Øverland. Kommuneplanens bestemmelser § 9 Landskapstrekk og landemerker sier at viktige landskapstrekk som bl.a. høydedrag, åsprofiler, jordbrukslandskap, og sammenhengende grøntstruktur samt viktige siktlinjer til disse skal ivaretas. Nye tiltak skal underordnes viktige landskapstrekk og tilpasses eksisterende terreng. § 9.4 lyder slik: «Ved tiltak på tomter på høydedrag/koller med gjenværende vegetasjon og rester av kollelandskap skal tiltak plasseres minst mulig eksponert. Ved regulering kreves det en helhetlig landskapsanalyse for området. Før tiltak tillates skal det dokumenteres at fjernvirkning og landskapstilpassning ivaretas».

Folkehelse- magnetfelt:

Magnetfeltet øker med strømstyrken i ledningen og avtar med avstanden fra ledningen. Det er strømstyrken målt i ampere (A) som til enhver tid går i ledningen som avgjør størrelsen på magnetfeltet og ikke spenningsnivået målt i kilovolt (kV). Siden magnetfelt øker og avtar med variasjoner i strømstyrken, vil magnetfeltet variere gjennom døgnet og over året. Magnetfelt trenger gjennom vanlige bygningsmaterialer og er vanskelig å skjerme seg mot.

Dersom dagens luftledning oppgraderes til 420 kV, vil kapasiteten på ledningen øke slik at den kan overføre større effekt, dvs. mer energi per tidsenhet. Økt spenningsnivå (kV) medfører at samme effekt vil kunne overføres med en lavere strømstyrke (A) enn tidligere. En økning av spenningsnivå gir dermed i utgangspunktet en proporsjonal reduksjon av strømstyrken og magnetfeltet.

Redegjørelsen fra Miljørettet helsevern i vedlagte dokument 4659190, forholder seg til overordnede myndigheters anbefalinger utfra dagens kunnskapsnivå. Ingen bygninger i Bærum utsettes i dag for stråling fra høyspentanlegg over grenseverdiene. Dagens stråling vurderes derfor ikke å være helseskadelig for befolkningen. Likevel er det er en uttalt bekymring i befolkningen for å bo der man eksponeres for magnetfelt sterkere enn 0,4 μ T. Utredningsgrensen 0,4 μ T er satt fordi det fortsatt er en vitenskapelig usikkerhet som gjør at man ikke fullstendig kan utelukke svake sammenhenger mellom magnetfelt og negative helseeffekter.

Bærum kommune har i sitt lokale regelverk [her](#) definert en føre-var-praksis i forhold til mulig helsefare av magnetfelt. Dette er nedfelt som retningslinje om elektromagnetiske felt i KPA § 22 Miljøoppfølging: «Alle tiltak skal planlegges slik at negative helsevirkninger fra elektromagnetiske felt unngås. Nybygg og nye anlegg for langvarig opphold bør ikke lokaliseres i områder hvor magnetfeltet er eller vil bli over 0,4 μ T. Alternativt skal det vurderes tiltak for å redusere magnetfeltets størrelse.» I plankart settes arealer som har magnetisk felt med gjennomsnittsverdi over 0,4 μ T av som hensynssoner/fareområder etter PBL §11-8 a. KPA § 37.3 lyder slik: «Innenfor område angitt som hensynssone (H370 – se farekart for kraftledning), må bygninger etableres med avstander til kraftledningen slik at en overholder krav etter regelverk under el-tilsynsloven (LOV-2009-06-19-103) forvaltet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.»

Ved alternativet ny luftledning vil antall bygg utsatt for mer enn 0,4 μ T reduseres, mens antallet bygg utsatt for mer enn 0,4 μ T vil være tilnærmet null ved alternativet kabel i grøft, - forutsatt at ikke gjennomsnittsstrømmen øker i tiden fremover.

Hensyn Folkehelse -støy:

Det er beregnet en økning i støynivå med ny luftledning. Hvordan disse beregningene er utført og om lydnivået er verste tilfelle, går ikke klart fram. Koronastøy fra ledningene oppgis å være sterkest- 37dB- i fuktig vær. Antakelig vil flere forhold spille inn på lydnivået. Hvordan vind virker i f.t lyd fra ny, høyere mastetype med 9 ledninger fordelt vertikalt bør testes. I NS

8175:2019 er det angitt lydforhold i bygninger, lydklasser fra ulike bygningstyper. Tabell 5 – lydklasser for boliger, utendørs lydnivå fra tekniske installasjoner og utendørs lydkilder. Spørsmålet er om klasse D-kravene kan legges til grunn som minstekrav for denne type støy. Støy i anleggsperioden reguleres av eget kapittel i retningslinje for håndtering av støy i arealplanlegging. Les mer om kommunens håndtering av anleggsstøy [her](#). Støy fra luftlinje bør utredes nærmere. Det må sikres at befolkningens informasjonsbehov dekkes og at hensynet til delaktighet for berørte ivaretas.

Hensyn naturmangfold og vegetasjon

KPAs bestemmelse § 11.1 sier at «Områder registrert som viktige naturtyper... skal ivaretas». Påfølgende retningslinje sier at innenfor viltkorridor registrert i kommunens kartbase skal ikke tiltak tillates som forringer viltkorridorens funksjon. Kabel i grøft vil på sikt være klart positivt for flere kartlagte naturområder som berøres av traséen. Spesielt gjelder dette skogsområdene som utsettes for linjerydding eller negative kanteffekter av linjerydding. Mange av disse områdene er truede naturtyper med stor verdi, naturtyper som er viktige leveområder for trua arter, eller naturtyper som har viktig funksjon som vandringskorridor for vilt. Dersom en kraftgate skjøttes riktig kan den ha verdi arts mangfoldet bl.a. ved å skape habitat for pollinerende insekter. For lyskrevende plantearter og en god del insekter vil kabel i grøft kunne bety en reduksjon i leveområde når deler av traséen gror igjen. Kabelgrøfta er et omfattende grunninngrep som i anleggsfasen kan skade eller ødelegge naturgrunlaget for eksisterende flora. Det finnes i midlertid lite informasjon om traséens botaniske kvaliteter.

Dagens luftspenn krysser Øverlandselva flere steder, det krysser også Hoslebekken og Lysakerelva. Ved Åsterud følger luftledningen elva. Regelmessige vegetasjonsryddinger innenfor den viktige kantsonen langs vassdrag, hindrer at vegetasjonen får utviklet seg fritt. Kabel i grøft krever avbøtende tiltak i ved vassdragskryssing i anleggsfasen, men på sikt vil redusert bredde på ryddebeltet være positivt for kantsonen og livet i vassdraget. Ny luftledning vil få nye master der ledningene ser ut å fordeles i tre forskjellige høyder. Dette kan øke kollisjonsfare for fugl sammenlignet med dagens situasjon. Kollisjonsfaren elimineres ved kabling.

I kommuneplanen kan aktuelle deler av dagens byggeforbudssone som frigjøres ved kabel i grøft eller tunnel, fortsatt avsettes til grøntformål, idrett, turveier o.l. om kommunen vil. Sammenhengende grøntkorridorer er viktige for landskapsbildet, for friluftslivet samt at de har en landskapsøkologisk funksjon som spredningskorridor mellom gjenværende naturtyper i området.

Hensyn landbruk

Landbruket vil bli berørt uavhengig av om den nye kraftledningen framføres som luftledning eller i grøft/tunnel, for begge delstrekninger. Hvilke gårder/eiendommer som i størst grad berøres går fram av vedlagte dokument 4632920. I anleggsperioden planlegges to midlertidige riggområder ved Øverland som vil beslaglegge ca. 32 da nåværende dyrka jord (10 da eid av Bærum kommune), i tillegg kommer midlertidige baseplasser langs traséen og ev. anleggsområde for kabelgrøft/nye mastefundamenter. Kommunedirektøren mener det bør stilles krav om å utrede andre alternative lokaliseringer av deponier. Slike bør fortrinnsvis legges på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder ikke i grøntstruktur eller på landbruksareal. Selv om nye mastefundamenter ikke vil kreve større areal enn dagens master, vil de bli et driftsmessig hinder og forringe dyrkingsarealer og

arrondering av jordbruksjord. Landbruksarealer i traséen vil ved kabling ha ulemper av en lengre anleggsfase og mer omfattende inngrep og jordflytting som vil hindre dyrking over større arealer en hel sesong. På sikt vil imidlertid mer areal kunne dyrkes opp med bedre arrondering, uten driftsmessige hindre som mastefundamenter utgjør. Kommunedirektøren mener framføring av ny kraftledning utgjør et så viktig samfunnshensyn at det på vilkår som foreslått kan forsvare en midlertidig omdisponering etter Jordloven § 9.

Frigjøre areal for samfunnsnyttige formål i tettbygde strøk:

Størstedelen av kommunens berørte eiendommer er i dag regulert til grøntområder i form av turveier/turdrag, friområder, park eller lek. Noe er LNF. Bærum kommune eier et område ved Hosle og et ved Jar som i dag er regulert/satt av til utbyggingsformål men ikke som kan realiseres på grunn av høyspentledninger. Selv om det etter gjeldende arealplaner kan virke lite realistisk å omdisponere grøntområder til andre formål kan det i et mer langsiktig perspektiv være potensiale til at deler av områdene kan frigis for fremtidig utvikling til kommunale formål eller boliger. Finner man gode løsninger der gjenværende grøntområder gis økt kvalitet bør man kunne rettferdiggjøre utbygging på deler av områdene.

Gjettum skole:

Hauger og Gjettum ungdomsskoler er i dag 4-parallell og skal erstattes med én 10-parallell skole i henhold til kommunens skolebehovsanalyse. Det er gjennomført utstrakt søk etter egnede tomter i inntaksområdet men kommunen har pr. oktober 2019 kun tomten (gnr/bnr 5/28), hvor dagens Gjettum ungdomsskole ligger.

Av en rapport kommunen har bestilt fra Sweco AS fremgår at dagens luftledning plasserer mesteparten av dagens skolebygg i en sone med høyere stråleverdier i årsgjennomsnitt enn $0,4\mu\text{T}$. (Redegjørelse og illustrasjon på ortofoto i vedlagte dokument 4701051).

Gjennomføring av søknadspliktige tiltak, eller å utvide kapasiteten på skolen vil være i strid med KPA § 22. Luftledning som omsøkt i konsesjonssøknaden vil redusere strålebeltet noe, men dette vil bety lite for muligheten til å bygge en 10-parallell ungdomsskole på tomten. Kommunen står dermed uten løsninger for ungdomsskolekapasiteten i inntaksområdet. Dette kan i verste fall medføre stans i boligbyggingen i området, frem til sosial infrastruktur er på plass.

Jordkabel er det eneste alternativet som gjør det mulig å bygge en 10-parallell ungdomsskole på Gjettum-tomten. Det vil være felter med stråleverdier høyere enn $0,4\mu\text{T}$, men disse begrenser seg, i henhold til konsesjonssøknadens tabell 14, til 12 meter fra senterlinjen av kabelen i motsetning til ca. 60 meter ved luftledning.

Kommunedirektøren viser til Civitas' rapport som slår fast at det ligger åpenbar nytte i å redusere eller fjerne byggeforbudssonen over skoletomten, som bør regnes med i den samfunnsøkonomiske analysen. Dette forhold må også vektas tungt i avveiningen mellom alternativene for ny 420kV-forbindelse .

For å gi et bilde av de økonomiske konsekvensene ved luftledning og jordkabel har kommunens eiendomsavdeling gjort en verdivurdering av Gjettum-tomten. En tomteverdi anslås i intervallet 300-450 mill. kr. Ved jordkabel kan kommunen velge å bygge ny skole på tomten eller vurdere om det er mer fornuftig å finne et annet sted å bygge ved hjelp av midler fra et evt. salg av regulert tomt. Ved fortsatt luftledning vil kommunen slik det ser ut i dag, måtte kjøpe egnet tomt i inntaksområdet til full markedspris. Det er svært få, om noen

tomter tilgjengelig på denne størrelsen. Kommunedirektøren mener dette forholdet må tillegges stor vekt i de samfunnsøkonomiske vurderingene i konsesjonsbehandlingen.

Bærum sykehus:

Luftledningens trase går over en betydelig del av Bærum sykehus sin tomt, og båndlegger med dette store arealer. Helikopterlandingsplassen ved sykehuset er ikke godkjent slik dagens situasjon er. Også i vårt område skal det lite til at hendelser fører til at biltrafikken stopper opp, slik at syketransport fordrer helikopter.

Kommunedirektøren har hatt samtaler med Vestre Viken HF som opplyser at sykehuset vil opprustes og at det er ønskelig med utvidelse med flere avdelinger. Luftledningen representerer en betydelig beskrankning på handlingsrommet for utvikling av sykehusområdet. Vestre Viken HF uttaler at det er helt sentralt for den videre utvikling av sykehusstilbudet at det er arealer tilgjengelig som kan brukes til å flytte i dag desentraliserte funksjoner inn mot det somatiske sykehuset. I følge helseforetaket representerer frigjorte arealer ved kabel store verdier som vanskelig kan uttrykkes i kroner, da arealene muliggjør et sykehusanlegg som gir bedre samhandling mellom profesjoner innen helsetjenesten, opplevd kvalitet for pasientene og bedre effektivitet knyttet til transport og infrastruktur.

Som Civitas påpeker drøfter ikke den samfunnsøkonomiske analysen verdien av en alternativ bruk av de båndlagte delene av sykehusområdet, eller eventuelle andre konsekvenser for sykehuset av nærheten til ledningen. Som for Gjettum skole mener Kommunedirektøren at konsekvenser for Bærum sykehus og for utbyggingsmuligheter for Gjettum lokalsenter må tillegges stor vekt i de samfunnsøkonomiske vurderingene i konsesjonsbehandlingen.

Statnett har søkt om å få etablere muffehus på naboeiendom som forutsettes ekspropriet både ved Hamang og Smestad for å sikre at det uansett blir kabel i bakken under Statnetts egen eiendom nærmest de to transformatorstasjonene. Det begrunnes med at annen utnyttelse av tomteareal som frigjøres for byutvikling vil finansiere kabling og mere til. Kommunedirektøren mener dette tydelig illustrerer at Statnett ser hvor stor inntjening det kan ligge i å velge kabelalternativet.

Alternative traséer

Griniveien

Søknaden viser i liten grad hvilke vurderinger som er gjort for alternative fremføringsløsninger. Kommunedirektøren forutsetter at nye forslag om alternative løsninger som fremkommer i høringen gis reell vurdering. Gjennom den skriftlige høringen ventes forslag til alternative fremføringsløsninger; for eksempel fremføring langs Griniveien og tunnel fra Grini til Smestad. Fra Bærum transformatorstasjon vil kabelfremføring kunne foregå i tilnærmet ubebygget trasé langs LNF-områder langs Griniveien frem til Grini. Et anleggsarbeid med kabelgrøft langs denne strekningen antas å kunne foregå med stor effektivitet og lavere kostnader enn andre kabelalternativer. Statnett må realitetsvurdere disse forslagene i dialog med de berørte kommuner og organer med lokalkunnskap.

VEAS tunnelen

Formannskapet ba i vedtak den 17.12.2019 om at Statnett redegjør for om bruk av VEAS-tunnelen er vurdert for fremføring av ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad, eventuelt svar på om Statnett mener det kan tenkes å være et alternativ som kan utredes

videre.

Statnett svarte følgende 6/1-2020:

«Statnett har ikke vurdert muligheten for å legge høyspentkabel i VEAS-tunnelen i forbindelse med konsesjonssøknaden. Generelt stilles det strenge krav til hvor kablene kan legges, både av tekniske, sikkerhetsmessige og beredskapsmessige grunner. En samlokalisering av samfunnskritiske infrastrukturer vil derfor kunne være utfordrende og noen ganger heller ikke teknisk mulig. I tillegg til tekniske, sikkerhetsmessige og beredskapsmessige utfordringer knyttet til å ha høyspentkablene i VEAS-tunnelen, er det for øvrig et viktig poeng at høyspentkabelen må innta Bærum transformatorstasjon på vei fra Hamang til Smestad transformatorstasjon.

Vi har vært i kontakt med VEAS og basert på kunnskapen vi har i dag om teknisk løsning og krav til drift og beredskap av de to anleggene, er det svært lite sannsynlig at det er mulig å legge vår høyspentkabel i VEAS-tunnelen. Vi har avtalt et møte med VEAS 13.januar for å få ytterligere informasjon om deres anlegg. Vi vil kunne gi et mer begrunnet svar på hvordan vi vurderer samlokalisering med VEAS-tunnelen i etterkant av dette.»

Kommunedirektøren vurderer at bruk av VEAS tunnelen ikke kan avskrives og at kommunen derfor bør be NVE om at dette utredes som et nytt alternativ.

Tunell hele veien

Voll vel har fremmet ønsker om at nytt alternativ med kabel i fjelltunnel hele veien fra Hamang til Smestad, skal utredes. De viser til erfaringer fra bl.a. Follobanen (jernbane) som er drevet med tunnelboremasking (TBM) . Videre at det planlegges tunnelloesninger for høyspent i Oslo på strekningene Sogn-Smestad og Sogn-Ulven.

I alt 2 jordkabel er det foreslått fjelltunnel fra Hagabråten til Smestad. Dette pga at det vil være krevende å krysse Lysakerelva med vanlig jordkabling.

Statnett har selv omtalt tunell for delstrekning Bærum – Smestad. Tunell hele veien for denne delstrekninger er om lag 220 MNOK dyrere enn løsningen med kabel i grøft til Hagabråten og tunnel videre til Smestad og 840 MNOK dyrere enn luftledning. (Kostnadene for tunnel Bærum-Smestad er basert på konvensjonell sprenging)

Denne konsesjonssaken bør deles i to og strekningen Hamang-Bærum bør prioriteres

Da det haster mest å få avklart konsesjonen for Hamang transformatorstasjon, og det som blir permanent løsning der er avhengig av hvilket alternativ det gis konsesjon til for ny 420kV-forbindelse Hamang-Bærum, mener Bærum kommune saken om konsesjon for 420kV-forbindelsen bør deles i to. Ifølge Statnett (søknadens kap 2.7) er det lagt opp til at myndighetene kan gi konsesjon til de to strekningene uavhengig av hverandre og det haster mer å få avklart løsning for forbindelsen Hamang-Bærum enn forbindelsen Bærum-Smestad.

Vurdering - Forslag til vilkår

Basert bl.a. på vedlagte uttalelser fra relevante fagetater/fagmiljøer i kommunen har Kommunedirektøren utarbeidet forslag til vilkår som bør innarbeides i konsesjoner som gis, basert på Statnetts to søknader om nettkonsesjon kommunen nå behandler.

Da det er p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene kommunen nå behandler vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene de vil høre hjemme.

KPAs § 11.2 Vegetasjon, sier at sammenhengende grøntdrag og grønne lunger skal ivaretas og styrkes. Natur- og terrengkvaliteter i planområdet skal registreres før planforslaget utformes. Viktige vegetasjonselementer skal sikres i plan og bevares ved bygge- og anleggstiltak. Retningslinje sier at stedsegne arter bør brukes og at nye grøntanlegg skal styrke naturmangfoldet. Vegetasjon bør etableres i ulike sjikt med planter som tiltrekker seg pollinerende insekter. Søknadens konsekvensutredninger for landskapsbilde og friluftsliv anbefaler gjenplantning av kraftgaten/ryddebeltet dersom kabelalternativet velges. I KU for landskapsbilde står det at man må ha en generell strategi for revegetering av byggeforbudsbeltet. Dette forslaget må utredes nærmere av botanikere/biologer slik at revegetering ikke virker negativt på naturmangfoldet. Dette gjelder både i hvilke områder det er ønskelig å revegetere ut i fra naturmangfoldhensyn, men også hvilke arter man benytter.

Det er også svært viktig at tiltak for å hindre eller begrense spredning av fremmede arter under anleggsarbeider følges godt opp. Det må på plass konkrete tiltak for å hindre tilførsel av fremmede arter via maskiner og masser. Gravearbeidene vil blottlegge jord og legge til rette for fremmede arter som kommer raskt inn ved slike forstyrrelser, og det må på plass tiltak for å hindre dette.

Arbeider i elveløp vil kunne skape økt erosjon og spredning av finstoff og slam i elveløpene, og vil kunne ha negative konsekvenser for fisk. Vegetasjon langs elveløpenes kantsoner må behandles på en måte som ikke svekker deres funksjon for biologisk mangfold. Det vil være svært viktig å involvere riktig fagkompetanse, kartlegge naturverdier og ha nært samarbeid med entreprenører i denne delen av prosjektet. Den rødlistede arten pelsblæremose(VU) forekommer flere steder langs Øverlandselva, og langs elvas kantsone kan det finnes forekomster av arten som ikke er kartlagt. Pelsblæremose er en av artene Fylkesmannen definerte som ansvarsart for Bærum kommune i 2018

Det er få botaniske registreringer langs traséen, men det betyr imidlertid ikke at det ikke finnes slike verdier. De geologiske og klimatiske forholdene i regionen danner grunnlag for et svært rikt plantesamfunn, og traséen ligger i og grenser til slike områder. Lang tids linjerydding har sannsynligvis påvirket dette, men det kan fortsatt være verdifulle botaniske forekomster langs traséen. Sweco-rapporten anbefaler en grundig kartlegging av botaniske kvaliteter langs traséen i forbindelse med detaljprosjektering av fysiske inngrep. En slik kartlegging bør imidlertid gjøres før man velger løsning for ny kabel, slik at man kjenner til eventuell botaniske forekomster.

Strategi for revegetering av byggeforbudsssonen må utformes av bl.a. botanikere/biologer slik at revegetering ikke virker negativt på naturmangfoldet. Det må avklares hvor det er nødvendig å gjøre tiltak for å styre revegetering, hvilke tiltak som skal gjøres over tid og hvilke arter man benytter.

Vilkår som gjelder alle tiltaksalternativer:

1. Det må sikres trygge gangtraséer i anleggsfasen. Tiltakshaver er ansvarlig for å besørge og bekoste istandsetting av alle typer berørt infrastruktur samt kultiverte arealer etter at tiltak er gjennomført. Dersom kommunal veigrunn blir berørt må ansvarlig entreprenør søke gravetillatelse/arbeidstillatelse. Eventuelle vilkår om istandsetting vil komme med tillatelsen.
2. Ved konflikt med eksisterende vann- og avløpsledninger må det utarbeides detaljert plan for omlegging av VA. Det må innhentes uttalelse fra Vann og avløp i Bærum kommune før tiltak igangsettes.
3. En midlertidig dispensasjon i hht Jordlovens § 9 kan eventuelt gis på følgende vilkår:
  - a. Håndtering av matjordlag/jordsmonn på landbruksareal må utføres varsomt av profesjonelle entreprenører og etter kyndige, faglige råd fra landbruksfaglig ekspertise som for eksempel Nibio (NIBIO BOK | VOL. 3 NR 4 2017, Planering og jordflytting – Utførelse og vedlikehold).
  - b. Før jordbruksareal brukes til massedeponi/anleggsområde må matjordlaget flyttes til mellomlagring. Dette må gjøres på en måte som sikrer at jordstrukturen kan reetableres ved tilbakelegging. Jordlag under anleggsområdet må beskyttes mot forurensning.
  - c. Mellomlagret matjord må være sikret mot forurensning fra omgivelsene, især fra ev. nærliggende massedeponi. Det må sikres mot avrenning og erosjon samt mot sammenblanding av strukturlag under lagringen.
  - d. Mellomlagret jordsmonn tilbakeføres i den struktur og kvalitet det hadde før tiltaket.
  - e. Jordsmonnet skal være tilfredsstillende tilbakeført senest ett år etter avsluttet tiltak.
  - f. Tiltakshaver må kompensere for avling som tapes pga av anleggsvirksomhet.
4. Inngrepssone må defineres på kart og avgrenses fysisk i anleggsfasen. Natur- og terrengkvaliteter i hele den aktuelle inngrepssonene må være kartlagt/registrert før anleggsstart, og plan for å bevare spesielle naturtyper og rødlistearter må utarbeides. Vegetasjon bevares ved å ivareta og tilbakeføre det opprinnelige jordsmonn og ved å benytte masser, stedeagne frø og stiklinger. I områder med fremmede arter, fjernes disse.
5. Før tiltak igangsettes må den definerte inngrepssonen være gjennomgått av kulturminnefaglig ekspertise for å avklare ev verneverdier og hvordan disse skal ivaretas/hensyntas.
6. Det må på plass konkrete tiltak for å hindre tilførsel av fremmede arter f.eks. via maskiner og masser under anleggsarbeider. Gravearbeidene vil blottlegge jord og legge til rette for fremmede arter som kommer raskt inn ved slike forstyrrelser, og det må på plass tiltak for å hindre dette.
7. Det må utarbeides en massehåndteringsplan. Masser som flyttes ut eller inn i tiltaksområdet skal være fri for kjemisk og organisk forurensning, og eventuelle forurensete masser som tas ut av området må sendes til godkjente deponier.
8. Det må utarbeides en miljøoppfølgingsplan som beskriver punktene over, og som i tillegg beskriver hvordan andre ytre miljø-temaer ivaretas i tiltaksperioden, f.eks. håndtering av avfall og klimagassutslipp fra anleggsfase.
9. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnsstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig

lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.

Vilkår for spesifikke punkt eller alternativer

1. I tegning med tittel BÆR – Bærum transformatorstasjon Arealbruksplan Alternativ G, vises midlertidig massedepot for delmasser inntil regionalt viktig naturtype åpen grunnlendt kalkmark, ID BN00046446. Her bør det ses på alternativ plassering, slik at naturtypen ikke påvirkes og slik at man ikke beslaglegger grøntareal.
2. Om sjakthus på Hagabråten må lokaliseres som vist i søknaden, er en diskret utforming viktig. Riggområde/anleggsvirksomhet må ikke hindre at området brukes til vinteraktivitet (akebakke/skileik og skøyting). Vegetasjon sørøst for sjakthus må berøres i minst mulig grad og sikres på faglig forsvarlig vis. Det forutsettes at området rundt sjakthuset settes i stand når anlegget avsluttes.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Statnett og NVE har de senere år hatt flere møter med kommunens administrative ledelse. I høst har de kommet hit flere ganger for å presentere saken og svare på spørsmål. 19.09 hadde de først møte med øverste administrative ledelse, deretter med Planutvalget og så kom de til første del av samordningsmøtet for aktuelle saksbehandlere i kommunen. 24.09 stilte de opp med presentasjon for Formannskapet.

Folkemøte ble arrangert på Bekkestua Bibliotek 17.09. Da mange ikke fikk plass der ble det også arrangert folkemøte på Thon hotell i Sandvika 24.09.

Statnett og NVE stilte også opp i møte med kommunens administrasjon 26.09.19 for å presentere endringsøknaden for Hamang transformatorstasjon og svare på spørsmål om de to konsesjonssakene.

Hovedsaksbehandler deltok i plankoordineringsmøtet 25.09. hos Natur- og idrettsforvaltningen der saken ble gjennomgått og drøftet.

Konsekvenser av beslutningene

Saken omhandler kommunens høringsuttalelse til NVE sin konsesjonsbehandling. Kommunens uttalelse vil være et viktig innspill i NVE sin behandling, og kan få konsekvenser for valg av hovedalternativ (kabel – luftledning) og hvilke vilkår som NVE stiller i konsesjonen.

Behandlingsregime for behandling av nettkonsesjoner

For at konsesjon skal kunne gis må fordelene være større enn ulempene for samfunnet som helhet. Søknader om konsesjon for høyspentanlegg behandles etter Energiloven, ikke etter Plan- og bygningsloven. Når konsesjon er innvilget vil ikke Statnett behøve å søke kommunen om øvrige tillatelser. Det vil f.eks. ikke komme noen etterfølgende byggesaksbehandling. Kommunen må derfor nå ta stilling ikke bare til utredninger og analyser som er lagt til grunn også til detaljutforming av hvert alternativ av de ulike anlegg og ev vilkår som bør inngå i en konsesjon.

I to pågående konsesjonssaker for høyspentanlegg som skal sikre strømforsyning til Stor-Oslo; er Statnett søker, NVE er konsesjonsmyndighet og Bærum kommune er høringspart.

Statlige, regionale og lokale myndigheter har innsigelses- og klagerett til konsesjonssøknader som behandles etter Energiloven, jf. Energilovens §2-1 siste ledd og Forvaltningslovens kap VI. Om innsigelse ikke tas til følge, vil NVE innkalle til mekling. Det innebærer en forhandlingsmulighet.

Om NVEs konsesjonsvedtak påklages/innsigelse ankes, vil saken avgjøres av Olje- og energidepartementet (OED). Konsesjon innebærer vanligvis også rett til ekspropriasjon og vedtak om forhåndstiltredelse i hht Oreigningslovas § 25. Ekspropriasjonssaker som følger av at konsesjon gis, må behandles i hht Oreigningslova. Om ikke minnelig avtale inngås for erverv av eiendom eller rettighet, vil skjønn begjæres, og Skjønnsretten avgjør erstatningssum m.v. i hht bl.a. ekspropriasjonerstatningsloven. Skjønnsrettens avgjørelse kan ankes til Lagmannsretten.

Beslutningspunkter

Kommunens høringsuttalelse til NVE skal besluttes i denne saken.

Vedlegg:

Sammendrag/utdrag av Statnetts søknad om konsesjon for ny 420kV-forbindelse Hamang-Bærum-Smestad	4720799
Høring av konsesjonssøknad og forespørsel om møte - 420 kV kraftledning Hamang - Bærum Smestad	4584139
Svarbrev om utsatt høringsfrist	4701039
Illustrasjon Hamang stasjon og planlagt ledning alt	4676359
Illustrasjon Hamang stasjon og planlagt kabel alt	4676360
Enkel oppstilling av kostnadsestimatene	4676358
Påvirkes boligprisene av næhet til kraftlinje.docx (002)	4676361
Redegjørelse for eiendommer som berøres av omsøkt 420 kV - forbindelse Hamang - Smestad	4678608
CivitasNotat- vurdering samfunnsøkonomi i konsesjonssak Hamang-Smestad	4711160
Kopi av brev - Fra Venneforeningen for Bærum sykehus - innspill til behandling av ny 420 kV Hamang-Bærum-Smestad	4721634
Fra Vestre Viken HF - Høringsinnspill til søknad om konsesjon for ny 420 kV Hamang-Bærum-Smestad	4739871
Fra Voll Vel - Høringsuttalelse til Statnetts konsesjonssøknad for ny 420 kV forbindelse Hamang-Bærum-Smestad	4761168
Fra Voll Vel - Samfunnsøkonomisk analyse endelig 201219	4761170
Fra Voll Vel -FORSLAG OM «MONSTERMASTER» I TETTBYGDE STRØK - oppdatert notat 031219	4761171
Fra Voll Vel - Tunnel heile vegen v.2	4761172
CivitasNotat-Vurdering av Voll Vels innspill om samfunnsøkonomien i Statnetts konsesjonssøknad for ny 420kV-forbindelse Hamang-Smestad -(20200107 v3_1)	4761771

Behandlingen i møtet 05.02.2020 Kommunestyret

Votering

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret-05.02.2020- 003/20:

Vedtak

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum – Smestad.
2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon
3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1-1 og 2-1 - luftledning begrunnes følgende:
  - Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
  - Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning.
  - Samfunnsikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivaretatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.
5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:
  - a. Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b. Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c. Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d. Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.
6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:
  - a) hvor mange boliger/bygg og personer får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingeksponering over 0,4 μ T basert på historiske verdier (2014-2018).b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).
7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert.

(Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)

8. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
9. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.
10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de vil høre hjemme.
11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «*Vurdering- Forslag til vilkår*» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.

Behandlingen i møtet 29.01.2020 Formannskapet

Votering:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-29.01.2020- 008/20:

Innstilling:

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum – Smestad.
2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon
3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1-1 og 2-1 - luftledning begrunnes følgende:
  - Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
  - Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at

en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning.

- Samfunnssikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivare tatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.

5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:
  - a. Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b. Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c. Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d. Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.
6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:
  - a) hvor mange boliger/bygg og personer får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingeksponering over 0,4 μ T basert på historiske verdier (2014-2018).b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).
7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert. (Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)
8. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidede arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
9. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.
10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de vil høre hjemme.
11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «Vurdering- Forslag til vilkår» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.

Behandlingen i møtet 23.01.2020 Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur

Forslag fremmet av Nikki Schei, MDG

Innsigelse til alternativ 1-1 og 1.2- luftledning begrunnes følgende:

- Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
- Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjøre at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn luftledning.
- Samfunnssikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivaretatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.

Forslag fremmet av Haakon Christopher Sandven, H

Nytt vedtakspunkt 6 (nummerering av de øvrige punktene forskyves):

6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:

- a) hvor mange boliger/bygg og personer som får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingseksposering over 0,4 µT basert på historiske verdier (2014-2018).
- b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).

Endre opprinnelig punkt 6 (nå punkt 7) til:

7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert. (Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)

Fjerne opprinnelig vedtakspunkt nr 9:

(Bærum kommune anbefaler at saken om konsesjon for 420kV-forbindelsen deles i to da det haster mer å få avklart løsning for forbindelsen Hamang-Bærum enn forbindelsen Bærum-Smestad. Det haster mest å få avklart konsesjonen for Hamang transformatorstasjon, og det som blir permanent løsning der er avhengig av hvilket alternativ det gis konsesjon til for ny 420kV-forbindelse Hamang-Bærum.)

Votering:

Sandvens forslag ble enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens forslag, med de justeringer som medføres av Sandvens og Scheis forslag, ble enstemmig vedtatt.

Scheis forslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur-23.01.2020- 002/20:

Innstilling:

1. Bærum kommune forutsetter at ny 420 kV forbindelse Hamang – Bærum – Smestad etableres som kabel i bakken, og anbefaler alternativ 1.2 420 kV jordkabel i grøft på

strekningen Hamang – Bærum, samt alternativ 2.2 jordkabel i grøft/tunnel på strekningen Bærum – Smestad.

2. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 1.1 – 420 kV luftledning på strekningen Hamang transformatorstasjon – Bærum transformatorstasjon
3. Bærum kommune har innsigelse til alternativ 2.1 – 420 kV luftledning på strekningen Bærum transformatorstasjon – Smestad transformatorstasjon
4. Innsigelse til alternativ 1-1 og 2-1 - luftledning begrunnes følgende:
  - Hensyn til miljø, landbruk, støy, arealbruk, folkehelse og estetikk tilsier valg av kabelløsning.
  - Bærum kommune viser til en samfunnsøkonomisk analyse som sannsynliggjør at en kabelløsning vil gi større samfunnsnytte enn en luftledning.
  - Samfunnsikkerhet, som eksempelvis ekstremvær og terrorhandlinger, blir bedre ivaretatt hvis ny kabelforbindelse legges i bakken, jfr. punkt 1 i høringsuttalelsen.
5. Statnetts anbefaling av luftledning som alternativ for ny 420kV forbindelse bygger på en samfunnsøkonomisk analyse som er svært mangelfull og må revideres på vesentlige punkter, herunder:
  - a. Vurdere ulike scenarier for anvendelse av areal som frigjøres med kabel i bakken
  - b. Spesielt vurdere konsekvenser av utbyggingsalternativene for Bærum sykehus, Gjettum skole og Gjettum senter
  - c. Innhente mer detaljerte prisdata for eiendommene langs den aktuelle strekningen
  - d. Ny Bærum transformatorstasjon må underkastes egen samfunnsøkonomisk analyse og ikke uten videre inkluderes i kostnadene for kabelalternativet.
6. Bærum kommune ber NVE sikre at følgende utredes:
  - a) hvor mange boliger/bygg og personer får spesifikke feltnivåer og mulige tiltak/kostnader for bygg som får strålingeksponering over 0,4 µT basert på historiske verdier (2014-2018). b) tilsvarende for sannsynlig/mulig økt strømføring over luftspennets levetid (frem mot år 2100).
7. Bærum kommune ber NVE sikre at alle aktuelle alternativer for kabelfremføringer herunder bruk av Griniveien og tunnel hele veien, blir forsvarlig utredet og vurdert. (Ettersom Statnett og VEAS har informert om at det ikke er mulig å samlokalisere høyspentledningene i VEAS-tunnelen behøver ikke dette alternativet å utredes ytterligere.)
8. Rigg- og anleggsområder samt deponier skal søkes lokalisert på allerede opparbeidete arealer/transformasjonsområder framfor å beslaglegge grønnstruktur/landbruk/naturområder. Alternativer til bl.a. midlertidig lager/riggområde BS2a ved Øverland gård bør utredes.
9. Bærum kommune forutsetter at det i tilknytning til senere detaljprosjektering, når mulige inngrepssoner er rimelig avklart og kartfestet, stilles krav om registrering av

naturverdier i hht naturmangfoldloven og at kulturminnefaglig kompetanse kontaktes for å avklare ev konflikter med verneverdier. Detaljplaner må også avklares med kommunens kommunaltekniske etater.

10. Da det p.t. er uklart hvor grensesnittet mellom de to konsesjonssakene vil ligge, spesielt hvis muffehus plasseres lenger øst, eller det gis konsesjon til kabel i bakken hele strekningen Hamang – Bærum, er det viktig at NVE ser sakene samlet og tar med vilkår m.m. fra kommunens to høringsuttalelser i de konsesjonssakene der de vil høre hjemme.
11. Vilkår slik de er utformet i saksredegjørelsen under overskriften «*Vurdering- Forslag til vilkår*» bes innarbeidet der de vil høre hjemme i konsesjoner som gis basert på de to nettkonsesjonssøknadene kommunen nå behandler.